

PİMOZİD'E BAĞLI BİR NÖROPATİ OLGUSU

Dr. Ramazan ÖZCANKAYA*
Dr. Sedat AKAR**
Dr. Ömer PARLAK***

ÖZET :

Burada ilginç bir antipsikotik olan pimozid'e bağlı bir nöropati olgusu sunulmaktadır literatür ışığında tartışıldı.

Anahtar Kelimeler: Pimozid, Nöropati

Pimozid saf antidopaminerjik, kalsiyum kanal blokleri etkileri olan, dismorfik bozukluk ve delüzyonal parasitozlara etkileri yönünden ilginç bir antipsikotiktir.

Antipsikotiklere bağlı periferik nöropati olgusuna literatürde rastlayamamıza rağmen, malign nöroleptik sendromun (MNS) bir komponenti olarak vaka raporları tesbit ettik (Anderson and Weinschenk, 1987, Roff et al, 1991) (1,2). Anderson ve Weinschenk (1987), iki hastada periferik demyelizan nöropati rapor ettiler.(1) Roffe ve arkadaşları (1991) yine bir hastayı bildirdiler (2). Her iki raporda da nöropati MNS'un bir komponenti olarak fluofenazin ve haloperidole bağlı patolojilerdi.

Vaka: N.Ş. Kadın, bekar, lise mezunu 19334/6427 protokolle Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri polikliniğine, annesi tarafından; herhangi bir iş yapmama, isteksizlik, dikkatsizlik, topallama, sol bacağına güçsüzlük, uyuşukluk, huzursuzluk, zevk alamama, içe kapanma vb. şikayetlerle başvurdu.

Hastanın şikayetleri 12 yıl önce başlamış. Bir çok doktora gitmiş, değişik kliniklerde yatmış. Birçok psikiyatrist tarafından kronik şizofreni düşünülüp, haloperidol, tiyoridazin, trifluoperazin biperiden ve pimozid gibi psikotropalar verilmiştir. Son bir yıldır sadece 6 mg/gün dozunda pimozid (nörofen) kullanmış.

Yaklaşık olarak 3 ay kadar önce topallaması, uyuşuklukları, sol ayağında kuvvet azalması gibi şikayetleri başlamış. Yakınları tarafından daha önceki nöroleptik yan etkilere benzetilerek, ilaca bağlı olabileceği düşünülmüş. Pimozid kesilmiş. Hastanın şikayetleri geçmiş. ancak hastanın eski psikiyatrik

* Araş. Gör. Atatürk Üni. Tıp Fak. Psikiyatri ABD.

** Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üni. Tıp Fak. Fizyoloji ABD.

*** Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üni. Tıp Fak. Noroloji ABD.

şikayetlerinin ortaya çıkması üzerine tekrar ilaca başlanmış. Hasta yakınlarının şöyle önemli bir nokta dikkatlerini çekmiş; Nörofren 2 (4mg/gün) tablet alınınca hastanın uykusuzluk, başkalarından şüphelenme vb. şikayetleri başlıyor, ancak ayağıyla ilgili şikayetleri olmuyormuş. Üç (6mg/gün) tablete çıkınca belli bir süre sonra psikiyatrik şikayetleri geçiyor, ancak ayağıyla ilgili şikayetleri başlıyormuş.

Hastanın bir kız kardeşi intihar ederek ölmüş. 2 kardeşi var. Babası ruh hastası. Anne otoriter çok bilmiş, evi çekip çeviren. Hastada, alkol, ağır metal ya da nöroproren hariç herhangi bir ilaç ve toksinle karşılaşma tanımlanmadı.

Hastada kronik şizofreni ve nöropati düşünülerek Elektromyografi (EMG) istendi. EMG raporunda N. tibialis posterior innervasyonlu kaslarda nörojen tutuluş rapor edildi. Nöropati etiopatogenezi için nörolog konsultasyonu yapıldı. B₁₂, folat, serum kreatinin, glukoz ve tiroid fonksiyon testleri normaldi. VDRL, kollagen doku hastalığına ait testler ve porfiria, amiloidoz, kanser, sarkoidoz ve herediter nöropatiye ait bir bulgu yoktu.

Pimozid kullanımına son verildi. Hasta iki hafta sonra kontrole geldiğinde nörolojik şikayetleri tamamen geçmişti. EMG normaldi. Plasebo başlandı. Bir hafta sonra kontrole geldiğinde EMG yine normaldi. Ancak hastanın psikiyatrik şikayetleri başlamıştı. Hastaya haloperidol başlandı, 10 mg/gün'e 10 günde çıkıldı. 3. hafta sonunda kontrol muayenesinde, hastanın ne nörolojik nede pozitif psikiyatrik semptomu vardı.

TARTIŞMA

Biz literatürde ne pimozide bağlı, ne de başka bir nöroleptiğe bağlı primer nöropati olgusuna rastlayamadık. Biz nörofren kullanan hastamızda; sol N. tibialis bölgesinde parastezi, parazi ve topallama ve EMG ile nöropati tesbit ettik. Nöroloji konsultasyonunda nöropatiyi açıklayabilecek pimozid dışı bir etiyolojik faktör düşünülemedi.

Anderson ve Weinschenk (1987), MNS'un bir komponenti olarak bildirildiği iki nöropati vakası rapor ettiler. Bu hastalardan birisi intramuskular flufenazin, diğeri Klorpromazin, flupenazin ve lityum kullanıyordu. Her iki hastada da peroneal duyusal kayıp ve EMG patolojisi tesbit edildi. Periferik nöropati ile MNS mekanizmalarının halen açıklanamadığını, bu durumun değişik ve tanımlanması zor bir mental bozukluk olabileceği yorumunda bulundular.

Hastamızda görülen nöropatinin 6 mg/gün dozunda görülmesi toksisite mekanizmalarını akla getirmektedir. MNS idiosenkratik bir reaksiyondur (Masdeu ve Solomon, 1987) (3). Bu nedenle böyle hastalarda görülen nöropati MNS'un bir komponenti olmamalıdır. Ancak şu olasılıkta söz konusu olabilir. Pimozid'e bağlı gözlediğimiz nöropati vakası toksik, diğeri (MNS'un komponenti) nöropati olguları idiosenkratik orijinli olabilir. Bu vakalarda, mortalitesi yüksek olan MNS'un erken teşhisi için EMG'nun önemli olduğu anlaşılır.

Vakamızda görülen nöropati, şizofreniklerde görülen (yaklaşık % 50) motor sistem (Koreotatoik hareketler, zayıf motor koordinasyon, glabellerl, grasp vb anormal reflektler) ve silik nörolojik bulgular türünden bir bulgu olabilir (Grebb ve Cancro 1987) (4). Bu patoloji pimozid'le potensiyalize edilebilir.

Kronik psikotik hastalarda organik olabilecek bazı şikayetler yönünden dikkatli olunmalıdır. Böylece bazı organik sorunlara önceden müdahale edilebilir.

ABSTRACT:

A Neuropathy Case Due To Pimozide

Here, wer reported and discussed a case who had neuropathy due to pirazine which is an interesting antipsychotic drug in the light of literature.

Key Words: Pimozide, Neuropathy.

KAYNAKLAR

- 1- Anderson SA, Weinschenk K (1987)P Peripheral Neuropathy as a Component of the Neuroleptic Malignant Syndrome. Am J Med. Jan. 82 (1). p 169-70.
- 2- Roffe C, Patel V, Abbott RJ, Czapla K. (1991): Peripheral neuropathy as a complication of neuroleptic malignant syndrome. Apr. 54 (4). p 378-9.
- 3- Masdeu JC, Solomon S (1987): Clinical neurology and neuropathology. Textbook of psychiatry. Kaplan HI, Sadock BJ 5th edition, williams and wilkings, Baltimore. p 205-206.
- 4- Grebb JA, Cancro R (1987): Schizophrenia Clinical features Text book of psychiatry. Kaplan HI, Sadock BJ. 5 th edition, williams and wilking, Baltimore. P 766-768.